

บาร์โค้ดได้คิด... ความลับลับของ รหัสใต้ห้าง

บาร์โค้ด-Barcode หรือรหัสแท่ง ลักษณะเป็นแท่งขนานดำ-ขาว หมายถึงระบบสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายประจำตัวสินค้าซึ่งเป็นเลขรหัส เป็นภาษสากลที่ใช้เพื่อให้เกิดความสะดวแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในการตรวจสอบสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การเก็บการจัดจำหน่าย กำหนดนโยบายการตลาด

แต่เดิมมีการใช้บาร์โค้ดในร้านขายของชำและตามปกหนังสือ ต่อมาพบในร้านอุปกรณ์ประกอบรถยนต์และร้านอุปโภคบริโภคทั่วไป ในแถบยุโรป รถบรรทุกทุกคัน ที่จะต้องวิ่งระหว่างประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมนี จะต้องใช้แถบรหัสบาร์โค้ดที่หน้าต่างทุกคัน เพื่อใช้ในการแสดงใบขับขี่ ใบอนุญาต และน้ำหนักรถบรรทุก แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถตรวจได้ง่ายและรวดเร็ว ในขณะที่รถลดความเร็ว เครื่องตรวจจะอ่านข้อมูลจากบาร์โค้ด และแสดงข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ทันที

กำเนิดบาร์โค้ดเริ่มเมื่อ พ.ศ.2513 สหรัฐอเมริกาจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจทางด้านพาณิชย์ขึ้นสำหรับค้นคว้ารหัสมาตรฐานและสัญลักษณ์ที่สามารถช่วยกิจการด้านอุตสาหกรรม

ปี พ.ศ. 2518 กลุ่มประเทศยุโรปจัดตั้งคณะกรรมการด้านวิชาการเพื่อสร้างระบบบาร์โค้ดเรียกว่า EAN-European Article Numbering สมาคม EAN เต็มโตครอบคลุมยุโรปและประเทศอื่นๆ (ยกเว้นอเมริกาเหนือ) เปลี่ยนชื่อเป็น The International Article Numbering Association แต่อักษรย่อยังคงใช้ EAN ระบบบาร์โค้ด EAN เข้ามาในประเทศไทย พ.ศ.2530 ปัจจุบันสิทธิ์การเป็นนายทะเบียนรับสมัครสมาชิกจดทะเบียนบาร์โค้ดเป็นของสมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

รหัสลับของบาร์โค้ดแบบตัวเลข

EAN-13(European Article Numbering international retail product code) เป็นแบบบาร์โค้ดที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในโลก โดยบาร์โค้ดประเภทนี้จะมึลักษณะเฉพาะของชุดตัวเลขจำนวน 13 หลัก ซึ่งมีความหมายดังนี้

3 หลักแรก คือ รหัสของประเทศที่กำหนด

ขึ้นมาเพื่อให้ผู้ผลิตได้ทำการลงทะเบียนได้ทำการผลิต เช่น 885 รหัสประเทศไทย 471 รหัสของประเทศไต้หวัน 888 690-692 รหัสของประเทศจีน

4 หลักถัดมา คือ รหัสโรงงานที่ผลิต

5 หลักถัดมา คือ รหัสของสินค้า

และ ตัวเลขในหลักสุดท้าย จะเป็นตัวเลขตรวจสอบความถูกต้องของบาร์โค้ด (Check digit)

จากประเทศไทย
รหัสของประเทศสิงคโปร์

การพัฒนาของบาร์โค้ด

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาจากบาร์โค้ด 1 มิติ ที่เห็นเป็นเส้นขาว-ดำ ซึ่งหากมีไอน้ำหรือวัตถุฉีกขาดหรือยับ เครื่องอ่านไม่สามารถอ่านข้อมูลของสินค้าตัวนี้ได้ ซึ่งจากจุดอ่อนนี้ได้มีการพัฒนาเป็นบาร์โค้ดแบบ2มิติ(2D Barcode) ใช้มีลักษณะที่หลากหลาย สามารถบรรจุข้อมูลได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอน และบรรจุข้อมูลได้มากขึ้นถึง 4,000 ตัวอักษร มากกว่าบาร์โค้ดแบบ 1 มิติถึง 200 เท่า และสามารถอ่านได้หลายภาษา อาทิ อังกฤษ ญี่ปุ่น จีน และเกาหลี รวมทั้งอ่านและถอดรหัสบาร์โค้ดได้โดยใช้โทรศัพท์มือถือติดกล้องพีดีเอ และ โน้ตบุ๊กที่ติดตั้งโปรแกรมถอดรหัสไว้แล้ว โดยไม่จำกัดการถอดรหัสไว้เพียงเครื่องอ่านอย่างเดียว.

— @AMATA —

Barcode..... Secret of its lines

EAN-13 (European Article Numbering international retail product code) is the most accepted product code system worldwide. 13 digit code is the uniqueness of this system. These digits have their own meaning. The first three digits mean 'country code'. The next four digits are 'factory code', next 5 digits represents 'product code', and the last one is the 'check digit' for checking the error of the barcode. At present, barcode has been developed into '2D barcode'. This means it has different figures which not only allow it to encode information both vertically and horizontally but also can store upto 4,000 alphabets.

— @AMATA —

อริสรา เสริมแก้ว / เรื่อง
อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี